

Guía Docente				
Datos Identificativos				2022/23
Asignatura (*)	Urbanística 1	Código	630G02018	
Titulación	Grao en Estudos de Arquitectura			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Proxectos Arquitectónicos, Urbanismo e Composición			
Coordinación	Lopez Gonzalez, Candido	Correo electrónico	candido.lopez@udc.es	
Profesorado	Diaz Revilla, Alfonso García Fontán, Cristina Lopez Gonzalez, Candido Vazquez Mosquera, Jose Manuel	Correo electrónico	a.diaz.revilla@udc.es cristina.garcia.fontan@udc.es candido.lopez@udc.es jose.vmosquera@udc.es	
Web				
Descrición xeral	A materia desenvolve un corpus tanto de coñecementos de teoría e historia dos trazados urbanos como de útiles metodolóxicos de análise. Este permitelle ao alumnado percibir o Proxecto Arquitectónico e o Proxecto Urbano como parte dun contexto mais amplo, e desenvolver un posicionamento crítico ante a cidade contemporánea. Así mesmo enfróntase coa especificidade da cidade europea co obxectivo de comprender o porqué da súa existencia como un sistema de conceptos, signos,e formas.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A34	Capacidade para a concepción, a práctica e desenvolvemento de proxectos básicos e de execución, esbozos e anteprojectos. (T)
A42	Aptitude para catalogar o patrimonio edificado e urbano e planificar a súa protección. (T)
A46	Capacidade para aplicar normas e ordenanzas urbanísticas.
A50	Coñecemento axeitado dos métodos de estudo dos procesos de simbolización, as funcións prácticas e a ergonómia.
A51	Coñecemento axeitado dos métodos de estudo das necesidades sociais, a calidade de vida, a habitabilidade e os programas básicos de vivenda.
A53	Coñecemento axeitado das tradicións arquitectónicas, urbanísticas e paisaxísticas da cultura occidental, así como dos seus fundamentos técnicos, climáticos, económicos, sociais e ideolóxicos.
A56	Coñecemento axeitado das bases da arquitectura vernácula.
A57	Coñecemento axeitado da socioloxía, teoría, economía e historia urbanas.
A63	Elaboración, presentación e defensa ante un Tribunal Universitario dun traballo académico orixinal realizado individualmente relacionado con calquera das disciplinas cursadas.
B1	Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita atoparse a un nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B5	Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B6	Coñecer a historia e as teorías da arquitectura, así coma as artes, tecnoloxías e ciencias humanas relacionadas con esta
B8	Coñecer o urbanismo e as técnicas aplicadas no proceso de planificación
B12	Comprender as relacións entre as persoas e os edificios e entre estes e o seu entorno, así como a necesidade de relacionar os edificios e os espazos situados entre eles en función das necesidades e da escala humana
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para o aprendizaxe ao longo da súa vida

C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia do aprendizaxe ao longo da vida
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Capacidade para a análise dos problemas relacionados coa intervención sobre a cidade, o territorio e a paisaxe a diferentes escalas que van desde os proxectos urbanos ata os plans urbanísticos, cun coñecemento adecuado da ecoloxía, a sustentabilidade, as necesidades sociais e os principios de conservación dos recursos enerxéticos e ambientais.	A34	B1	C3
	A42	B8	C5
	A46		C6
	A50		C7
	A53		
	A56		
Coñecer a historia e a teoría do urbanismo así como as técnicas aplicadas no proceso de planificación.	A34	B6	C8
	A42		
	A50		
	A51		
	A53		
	A57		
	A63		
Comprender as relacións entre as persoas e os edificios e entre estes e a súa contorna, así como a necesidade de relacionar os edificios e os espazos situados entre eles en función das necesidades e da escala humana	A50	B5	C1
	A51	B12	C4

Contidos

Temas	Subtemas
-------	----------

<p>TEORÍAS E HISTORIA DOS TRAZADOS URBANOS</p>	<p>TEORÍA URBANÍSTICA MEDIEVAL</p> <p>01._A CIDADE MEDIEVAL. A CIDADE PECHADA.</p> <p>TEORIA RENACENTISTA DA CIDADE</p> <p>02._A CIDADE COMO PROXECTO DE ARQUITECTURA</p> <p>03._A CIDADE BARROCA. DO EMBELLISHMENT PARCIAL AO EMBELLISHMENT TOTAL</p> <p>REVOLUCIÓN INDUSTRIAL E CIDADE</p> <p>04._MODELOS DE ORGANIZACIÓN ESPACIAL ANTIURBANA</p> <p>05._A DIALÉCTICA REFORMA URBANA / EXTENSION URBANA</p> <p>TEORÍA URBANÍSTICA MODERNA</p> <p>Análise Científica dos problemas urbanos</p> <p>06._A URBANÍSTICA COMO CIENCIA: CERDÁ. TEORÍA GENERAL DE LA URBANIZACIÓN</p> <p>07._O PLANO REGULADOR E ZONING</p> <p>As grandes propostas para a cidade contemporánea</p> <p>08._CIDADE XARDIN</p> <p>09._CIDADE LINEAL</p> <p>10._CIDADE INDUSTRIAL</p> <p>As teorías sobre a gran cidade</p> <p>11._GROSSTADT-METROPOLIS</p> <p>12._LE CORBUSIER. HILBERSEIMER. WRIGHT</p> <p>13._CIAM: A CIDADE FUNCIONAL</p> <p>A construción da cidade contemporánea. O Urbanismo coa cidade</p> <p>14._A URBANÍSTICA CONTEMPORÁNEA</p>
<p>ELEMENTOS DE ANALISE URBANO</p>	<p>A._O LUGAR</p> <p>B._OS TRAZADOS</p> <p>C._OS TECIDOS</p> <p>D._OS COMPOÑENTES:</p> <p>1.A PARCELA</p> <p>2.A ILLA</p> <p>3.AS RÚAS E A PRAZA</p> <p>4.OS ESPACIOS LIBRES E ZONAS VERDES: PARQUES, XARDÍNS, ÁREAS DE XOGO DE NENOS, ...</p> <p>5.O TIPO EDIFICATORIO</p> <p>6.OS EQUIPAMENTOS</p>

PRÁCTICAS ANALISIS URBAN	<p>O TEMA CENTRAL DO CURSO É O ANÁLISIS E ESTUDO DOS TECIDOS URBÁNS PROTOTÍPICOS DA CIDADE EUROPEA</p> <p>CONTEXTOS DOS TRABALLOS:</p> <p>1. O LUGAR DA CIDADE NO TERRITORIO</p> <p>2. CIDADE HISTORICA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - CIDADE DE ORIXE MEDIEVAL: CIDADE E ARRABÁIS. - EXTENSIONS URBANAS: ENSANCHES <p>3. CIDADE CONTEMPORÁNEA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - PLANS DE ALINEACIÓNS. PLANS XERÁIS - POLÍGONOS - PERIFERIA - ESCALA TERRITORIAL DO URBANO
--------------------------	---

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Portafolios do alumno	A50 A51 B5 B12 C1 C4	1	2.5	3.5
Obradoiro	A34 A42 A46 A53 B1 B8 C3 C6 C7	30	48	78
Proba mixta	A34 A42 A50 A51 A53 A63	4	0	4
Sesión maxistral	A51 A53 A57 B6 C8	15	22.5	37.5
Obradoiro	A34 A42 A50 A56 C5	10	15	25
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Portafolios do alumno	<p>O PORTFOLIO é un documento imprescindible de aproximación, tanto a través das técnicas de representación gráfica (dibuxo, fotografía, collage...) como da reflexión teórica, á lectura da cidade nos diferentes ámbitos espaciais prototípicos estudados.</p> <p>Os dibuxos, fotografías, noticias de prensa, ou reflexións propias reproducirán a mirada do alumnado nas diferentes escalas de aproximación e identificación do especificamente urbanístico, e farán fincapé nas RELACIÓNS sobre as que opera consciente ou inconscientemente o PROXECTO URBANÍSTICO, ou o propio PROXECTO ARQUITECTÓNICO, enriquecendo ou empobrecendo o ámbito de actuación.</p> <p>O alumnado durante todo o curso académico deberá elaborar o seu portafolio individualmente.</p>

Obradoiro	<p>A ANALISE URBANA: TEORÍA E MÉTODOS</p> <p>PRÁCTICA I O marco físico como elemento soporte da manufactura urbana</p> <p>PRÁCTICA II Análise Urban 1: _A Cidade de Orixe Medieval _As Extensiós Urbanas I *Intensivas: Ensanches *Extensivas: Barriadas xardin</p> <p>PRACTICA III Analise Urban 2: _A Cidade Moderna e Contemporánea _As Extensiós Urbanas II *Planes Xerais como planes de Extension *Planes Xerais como planes de Zonificación:Os Poligonos *Desregulación do planeamento e a escala territorial do urbano</p>
Proba mixta	Exame final da materia
Sesión maxistral	Sesións teóricas
Obradoiro	<p>As asignaturas P3, AA2 e U1 coordinarán os seus desenvolvementos no &quot;espacial e temporal&quot; durante o segundo cuatrimestre en torno da CUESTION da RESIDENCIA, en ámbitos susceptibles de ser incorporados aos temarios respectivos. Propónse como obxectivo que o ALUMNADO estableza unha REFLEXION INTEGRAL sobre a cuestion da vivenda de cara a redaccion do PROXECTO ARQUITECTONICO, incorporando desde o primeiro momento as variables (mais aló do DESENVOLVEMENTO DO PROGRAMA estricto) derivadas da ANALISE URBANA nas diferentes ESCALAS.</p> <p>ANALISE URBANA - ANALISE ARQUITECTONICA - PROXECTO.</p> <p>Plantexanse como unha UNIDADE DE DOCENCIA que teña NO TEMA VIVENDA, (que en términos urbanísticos identifícase como A RESIDENCIA ou USO RESIDENCIAL) O EIXO VERTEBRADOR. ASÍ MESMO, AS HORAS SEMANAIS DO OBRADOIRO-TALLER (4 horas) CONSIDERÁNSE UN TEMPO PARA A COMPLEMENTARIADE CRITICA DOS DIFERENTES PUNTOS DE VISTA QUE CONFLUEN NO PROXECTO, DESDE A ANALISE ESPECIFICAMENTE ARQUITECTONICA ATA A ANALISE URBANISTICA.</p>

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Obradoiro Portafolios do alumno Obradoiro	<p>Os profesores de prácticas realizarán un seguimento persoalizado dos traballos do alumnado. As prácticas dos Obradoiros realizaránse como máximo en grupos de TRES persoas.</p> <p>Medidas de dedicación para o ?Alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia?. O alumnado nesta circunstancia:</p> <p>_Con respecto as clases de teoría terá a dispensa de asistencia a ditas clases. Deberá acudir polo menos a un 20% das tutorías establecidas no horario dos docentes de teoría da materia para resolver as cuestións pertinentes de seguimento.</p> <p>_Con respecto as clases de práctica, estes estudantes deberán asistir a un mínimo do 80% das aulas, incluíndose nesta porcentaxe os días da sesión de presentación conxunta dos traballos. Ase mesmo, os docentes de prácticas disporan un 20% das súas tutorías, a requirimento dos estudantes, para o reforzo necesario dos traballos a presentar.</p> <p>En ambos os dous casos axustaránse ditas medidas segundo os casos concretos, adecuándoas as circunstancias.</p>
---	--

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Obradoiro	A34 A42 A50 A56 C5	Valorarase a capacidade de análise, diagnose e proposta no tratamento do proxecto común dende un punto de vista urbanístico.	10
Portafolios do alumno	A50 A51 B5 B12 C1 C4	Descrición gráfica e escrita con dibuxos de perspectiva, plantas e seccións dos tecidos prototípicos da cidade europea reflexo das percepcións do alumnado. Así como a incorporación de fotografías, noticias de prensa ou reflexións propias dos estudantes a luz do plantexado nas aulas tanto de teoría como de práctica.	15

Obradoiro	A34 A42 A46 A53 B1 B8 C3 C6 C7	<p>CRITERIOS DE AVALIACIÓN</p> <p>A._TRATAMENTO XERAL DOS CONTIDOS DO TEMA. Deberáse facer mención explícita ao:</p> <p>1. ANALISE TERRITORIAL</p> <p>1.1 A Relación da Cidade e o Territorio</p> <ul style="list-style-type: none"> -A Forma do Territorio -As Infraestructuras -Os Asentamentos de poboación <p>2.ANALISE URBAN. FORMAS DE CRECIMENTO URBAN</p> <p>2.1 A Cidade de orixe Medieval</p> <ul style="list-style-type: none"> -A "Cidade"; -Os Arrabáis <p>2.2 Extensión Urbanas:Os Ensanches</p> <ul style="list-style-type: none"> -Ensanches Extensivos e Intensivos -Os Plans de Ensanche: <ul style="list-style-type: none"> a-Memoria b-Planos(aliañacións e rasantes) c-Ordenanza d-Ordenanza de ensanche <p>2.3 Os Poligonos</p> <ul style="list-style-type: none"> -Tipos: residencial, industrial, comercial, etc. -O Planeamento Parcial -As Ordenanzas de Volumen <p>2.4 A escala territorial do urbano</p> <p>B._ESTRUCTURA: ARTELLAMENTO, EXPRESIÓS E ORGANIZACIÓS DOS CONCEPTOS.</p> <p>Deberáse explicitar a especificidade de cada unha das etapas ou cortes realizados a partir da descrición dos elementos e das relacións entre elementos en cada escala de traballo (territorial, urbana, de barrio, de rúa) mediante a utilización de técnicas propias de cada fase de análise.</p>	30
Proba mixta	A34 A42 A50 A51 A53 A63	<p>Proba composta de contidos teóricos e contidos prácticos.</p> <p>Os contidos teóricos da materia serán os impartidos nas sesións maxistrais e tamén na información que se atopa colgada na plataforma moodle.</p> <p>SERÁ OBLIGATORIO PARA SUPERAR A MATERIA TER APROBADA ESTA PROBA MIXTA INDIVIDUAL. A nota única da proba, reflexará de xeito conxunto tanto a parte correspondente os contidos teóricos como a dos contidos prácticos. Ambas partes deberán aprobarse independentemente.</p>	40
Sesión maxistral	A51 A53 A57 B6 C8	<p>Será necesaria a asistencia a un 80% das clases, nas que ademais poderánse realizar exercicios de entrega rápida.</p>	5

Observacións avaliación

*A entrega de todas-las prácticas dos Obradoiros será obligatoria para presentarse tanto á primeira como á segunda oportunidade

*A asistencia as sesións dos Obradoiros fixase no 80% como mínimo

*O ?Alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia? para aprobar esta materia cumprirá as mesmas condicións que o resto do alumnado matriculado nela.

*IMPLICACIÓNS DO PLAXIO na realización das probas ou actividades de avaliación: "A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación implicará directamente a cualificación de suspenso '0' na materia na convocatoria correspondente, invalidando así calquera cualificación obtida en todas as actividades de avaliación de cara a convocatoria extraordinaria".

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - Morris, A. E. J. (1994). Historia de la Forma Urbana. Barcelona: Gustavo Gili - Gravagnuolo, B. (1998). Historia del urbanismo en Europa. 1750-1960. Madrid: Akal - Benevolo, L. (1997-82). Diseño de la Ciudad 1, 2, 3, 4 e 5. Gustavo Gili - Cannigia, G. y G.L. Maffei (1995). Tipología de la Edificación. Estructura del Espacio Antrópico. Madrid: Celeste - Cullen, G. (1974). El paisaje urbano. Barcelona: Blume - Panerai, P. R. et al. (1986). Formas urbanas: de la manzana al bloque. Barcelona: Gustavo Gili - Solá-Morales i Rubió, M. de (1997). Formas de Crecimiento Urbano. Barcelona: UPC [LUB: Laboratorio de Urbanismo ETSA Barcelona] - LUB: Laboratorio de Urbanismo ETSA Barcelona.<i> Formas de Crecimiento Urbano</i>. Barcelona: UPC.- LUB: Laboratorio de Urbanismo ETSA Barcelona. Formas de Crecimiento Urbano. Barcelona: UPC.
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Proxectos 3/630G02011
Análise Arquitectónico 2/630G02017

Materias que continúan o temario

Urbanística 2/630G02024

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías